

Uitdagingen voor vakbekwame ee

De samenwerking tussen eerstelijnsprofessionals en binnen monodisciplinaire organisaties heeft de afgelopen tien jaar een flinke vlucht genomen. Voor het komend decennium is multidisciplinaire netwerksamenwerking met specialistische zorg en het sociale domein de grote uitdaging. Een mooie klus voor ambitieuze bestuurders van eerstelijnsorganisaties. De Masterclass Eerstelijns Bestuurders zorgt voor de benodigde kennis en kunde.

De toekomst van eerstelijnsbestuurders wordt bepaald door de toekomst van eerstelijnsorganisaties. De traditionele indeling in lijnen en domeinen zal steeds diffuser worden. De huidige en toekomstige gezondheidszorg- en maatschappelijke uitdagingen vergen steeds

care als het sociaal domein. Uitgangspunten zijn de 'gezond tenzij'-filosofie en een generalistische benadering. Met aandacht voor de hoogopgeleide, gemaniceerde patiëntengroep én mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden. De organisatievormen zullen

Verlengstuk van het ziekenhuis

In het tweede scenario wordt eerstelijnszorg een verlengstuk van het ziekenhuis. De huidige 'ziek tenzij' en ziektespecifieke benadering, maakt dan plaats voor een transmurale, bredere, maatschappelijke filosofie. Menig ziekenhuis ziet het traditionele medische domein verkleinen, zoekt naar nieuwe mogelijkheden en opteert zelfs voor deskundige op het gebied van Positieve Gezondheid en preventie. Ook in dit scenario blijven (eerstelijns)bestuurders die als huisarts, wijkverpleegkundige, apotheker of paramedicus met hun voeten in de klei staan nodig, maar zij zullen zich meer moeten voegen in de bestaande medische structuren en systemen. Informatie- en communicatietechnologie en logistiek worden eenduidig ontworpen en aangestuurd vanuit de verlengde ziekenhuisorganisatie, die de eerstelijnszorg (huisartsen, wijkverpleegkundigen,

Een krachtige eerstelijnszorg kan de ontwikkelrichting sturen

meer samenwerking tussen partijen. De focus verschuift van landelijke sturing naar een regionale aanpak. Technologie ondersteunt zorgprocessen, maar kan alleen effectief worden toegepast als bedrijfsprocessen gestandaardiseerd worden in combinatie met behoud van professionele autonomie. Dat is niet altijd wat professionals willen. In het perspectief van menig professional is behoud van de eigen kleinschalige praktijkcultuur gewenst. Deze verandering vraagt visie, lef en leiderschap van bestuurders.

Gemandateerde organisaties

De positie van de eerstelijnszorg kent grofweg twee mogelijke ontwikkelscenario's. In het eerste scenario ontstaan er krachtige gemandateerde eerstelijnsorganisaties, die samenwerken in een netwerk met ziekenhuizen, GGZ, huisartsen, wijkverpleging, apothekers, paramedici en gemeenten. Dan is er afstemming met zowel cure,

doorontwikkelen, innoveren en technologische toepassingen adapteren met het serviceniveau dat in allerlei andere sectoren al gebruikelijk is. Denk aan digitale afspraken, uitkomsten inzien, zelfdiagnostiek en een plaats- en tijd-onafhankelijk aanbod.

Tiende Masterclass Eerstelijns Bestuurders

In september 2018 start de tiende editie van de Masterclass Eerstelijns Bestuurders, met een duur van negen maanden, een studiebelasting van vierhonderd uur en circa veertig procent van de kosten van een reguliere MBA. De masterclass heeft inmiddels meer dan tweehonderd alumni, die een waardevolle bijdrage leveren aan de ontwikkeling van een krachtige eerste lijn. Zij waarderen de masterclass gemiddeld met een 8,1. Een reactie van een alumnus: "Het vergroot je strategisch inzicht, scherpt de vaardigheden die je nodig hebt als eerstelijnsbestuurder en leert je meervoudig perspectief door de multidisciplinaire samenstelling."

Meer informatie:

www.de-eerstelijns.nl/executive-masterclass-eerstelijns-bestuurders

Aanmelding: Gita Gokoel, T (013) 466 42 23 of M.g.gokoel@tilburguniversity.edu

erstelijnsbestuurders

paramedici, apothekers) strategisch zal gaan sturen. De ziekenhuisorganisatie wordt hoofdaannemer voor het gehele curatieve domein, inclusief de eerstelijnszorg en wellicht zelfs preventie¹. De eerstelijnszorg zal zich in dit scenario vooral bezighouden met thuis wonende complexe, multimorbide ouderen. De 'eerstelijns'-bestuurders in deze integrale zorg maken deel uit van een regionaal bestuurdersteam. Het risico bestaat dat de 'ziek tenzij' filosofie het leidende principe wordt.

Eerstelijnsbestuurders

Bestuurders die afkomstig zijn uit het werkveld, de taal van collega's spreken en de cultuur kennen, zijn in beide scenario's nodig. Als de eerstelijnszorg in zijn geheel sterk genoeg is, kan deze de ontwikkelrichting sturen. De veelal monodisciplinaire eerstelijnsorganisaties zullen een gezamenlijke, regionale strategische koers moeten ontwikkelen, want een landelijke blauwdruk voor de ontwikkeling van de gezondheidszorg is vanwege de verschillen in populatie en vraagstukken als arbeidsmarkt en complexiteit niet te verwachten. De Master-

op en in het verlengde daarvan ontstond behoefte aan bestuurders. Liefst professionals uit eigen kring, omdat die begrijpen wat er speelt. Maar ja, hoe leid je die op tot vakbekwaam bestuurder? Dat vraagt toch echt andere competenties.

Haalbaar alternatief

Een reguliere MBA in healthcare duurt twee jaar, heeft een studiebelasting van 1.600 uur en kost circa 25.000 euro. Dat is geen haalbare kaart voor de veelal parttime eerstelijnsbestuurders. Tot die conclusie kwamen professor Aad de Roo, hoogleraar strategisch management van organisaties in de gezondheidszorg bij Tranzo/Universiteit van Tilburg, en Jan Erik de Wildt, directeur van Commonsense project- & interim management in de eerstelijnszorg, ruim tien jaar geleden. Daarom ontwikkelden zij een alternatief dat wel goed te combineren is met het werk van zorgverlener en een deeltijd managementfunctie: de Masterclass Eerstelijns Bestuurders. De coördinatie van de masterclass kwam in handen van dr. Dinny de Bakker, bijzonder hoogleraar structuur en organisatie van de eerstelijnszorg, die helaas in 2017 na een kort ziekbed is overleden, en Jan-Erik de Wildt, die als bedrijfskundige en adviseur al 25 jaar werkervaring in de zorg had en zich vanaf 2000 specialiseerde in de eerste lijn. Dinny de Bakker is inmiddels opgevolgd door dr. Caroline Baan, bijzonder hoogleraar integrale gezondheidszorg bij Tranzo/UVT. In september 2018 start de tiende editie van de masterclass. <<

Tekst:

Jan Erik de Wildt en Caroline Baan,
coördinatoren Masterclass Eerstelijns
Bestuurders

Foto: Thinkstock

class Eerstelijns Bestuurders stoomt zorgprofessionals in negen maanden klaar om die taak te kunnen vervullen.

Historie

De behoefte aan vakbekwame eerstelijnsbestuurders is een direct gevolg van de vorming van gezondheidscentra, (A)HOED-en, huisartsenposten, zorggroepen, monodisciplinaire (franchise) ketens van apothekers, fysiotherapeuten of psychologen, kortom eerstelijnsorganisaties. Na de invoering van de Zorgverzekeringswet in 2006, nam de schaalvergroting aanzienlijk toe. Dat heeft vooral te maken met de marktwerking, waardoor individuele zorgaanbieders – zoals huisartsen, apothekers, fysiotherapeuten en psychologen – niet langer in staat waren om zelf te onderhandelen met zorgverzekeraars. Zij zetten verschillende organisatieverbanden

De Masterclass Eerstelijns Bestuurders stoomt zorgprofessionals in negen maanden klaar voor vakbekwaam leiderschap.

